

MESKEN'İN ETNOGRAFYA VE FOLKLORU İLE İLGİLİ ANKET SORULARI

Prof. Dr. Orhan ACIPAYAMLI

- 1 Köy'ün adı? Köy adı'nun etimolojisi? Köy halkının menşei? Köy'ün tarihçesi?
- 2 Köy'ün nüfusu? Kadın ve erkekler arasındaki nüfus farkı?
- 3 Köyün bağlı olduğu il, ilçe ve nahiyeye? Köy'ün yüksekliği? Köy arazisinin şekli? Köy'ün içinden veya yakınından geçen yollar? Çevredeki akar sular? Köy veya çevresinde yır sarusunun olması mıdır? Ne zaman?
- 4 Köy'ün iklimi?
 - a) Mevsimlere göre in? Yağmurlar? Yağış miktarları? Yağış devirleri? Yağmurla ilgili inanç ve atasözleri?
 - b) Güneşin mevsimlere göre görülük durumu? En uzun ve en kısa günleri? İlgili inanç ve atasözleri?
 - c) Kar'ın yağış zamanı ve miktarı? İlk kar ne zaman düşer? Kar ne zaman ortadan kalkar? Karın en fazla gösterdiği kalınlık? Karın yerde kalış süresi? Kar ile ilgili inanç ve atasözleri?
 - d) Köyde sis durumu? Sisle ilgili inanç ve atasözleri?
 - e) Rüzgârlar? Mevsimlere göre esen rüzgârlar? Rüzgârların esiş istikameti? Sıcak, soğuk rüzgârlarla yağmur rüzgârları? Rüzgârlarla ilgili inanç ve atasözleri?
- 5 - İklim ve mevsimlerin halk çalışmalarını üzerindeki etkileri?
 - a) Ziraî faaliyet zamanları (bağ, hasat, tırtıl ekimi, v.b. ları ile ilgili olanlar).

- c) Sımsai faaliyet zamanları (desticilik, dokumacılık, hasırcılık v.b. ları ile ilişkili olanlar).
- 6 - Köydeki ev sayısı? Köydeki aile sayısı? Akrabalar köyün aynı bir yerinde mi otururlar? Yoksa gelişi güzel bir iskân şekli mi gösterirler? Bir evde kaç aile oturmaktadır? Bir aile kaç üyeden meydana gelmektedir? Bu üyeler kimlerdir? Evlenen bir kız için yeni bir ev mi açılır? Yoksa kocasıyla kendi ailesinde mi kalır? Evlenen erkeğin, bu husustaki durumu nasıldır?
- 7 - Köydeki tek, iki ve daha fazla katlı evlerin sayıları ne kadardır? Katlı evlerde katların görevleri nedir? Üst kata ne ile çıkılır? Merdivenler evin neresindedir? Sabit midirler?
- 8 - Köyde kaç tane bir, kaç tane iki, kaç tane üç . . . odalı ev vardır? Bunların ne kadarı bir, ne kadarı iki katlıdır? Evdeki odaların vazifeleri nelerdir? Tak-tuk odası var mıdır? Yatak ve misafir odaları ayrı ayrı mıdır? İki katlı evlerde alt kat neye yarar? niçin böyledir? Çok odalı evlerde ilâve inşaat yapılmış mıdır? Böyle olduğu takdirde, ilâve evin neresine yapılmıştır? Nasıl? Anne, baba, çocuk ve akrabalar aynı bir odada mı yatarlar, yoksa ayrı ayrı odalarda mı?
- 9 - Bir ve iki katlı evlerin ortalama yükseklikleri? Bir katlı ve iki katlı evler arasında dam şekilleri bakımından farklar var mıdır? Varsa bu farkları ayrıntıları ile belirtiniz.
- 10 - Köyünüzde mesken dışında ne gibi yapı şekilleri vardır? Cami, mescit, misafir odası, yunak, hamam, değirmen, ahır, çeşme, okul v.b. ları olarak gösterebileceğimiz bu gibi yapılar, köyün neresindedir? Bunların gösterdikleri herhangi bir mahalli özellik var mıdır?
- 11 - Köyde çadır kullanılmakta mıdır? Kullanılmakta ise şekil ve maddeleri bakımından kaç türlü çadır vardır? Bu çadırlar nasıl kurulmaktadır? nasıl kaldırılmaktadır? Çadırlar nerede kullanılmaktadır? Çadırların girişi hangi yöne bakmaktadır?
- 12 - Bir evin yapımına giden masraf? Bir evin satış bedeli? Köyde kiralık ev var mıdır? Köyde kaç ailenin evi yoktur? Bu gibi aileler nasıl ve nerede barınmaktadır? Köyde birden fazla evi olan aileler mevcut mudur? Fazla evlerde kimler oturmaktadır?

Bir ev ortalama olarak ne kadar bir zaman içinde bicer? İçgözet hangi ayda başlanır?

- 13 - Evlerin cepaçereli hangi yöne bakılmaktadır? Köy ev yönlerini;
a) güneş,
b) dört cihet,
c) rüzgârları,
d) arazi vaziyeti,
e) dinsel inanç,
f) batıl hikâyetlerle herhangi bir ilişkileri var mıdır?
- 14 - Ortalama olarak bir ev kaç sene dayanmaktadır? Evler ne gibi etkiler altında tahrip uğramaktadır? Kışın, rüzgârların, yapı malzemelerinin, işçiliğin, bakımsızlığın bu tahrip işinde etkileri var mıdır? Köyde en eski ev ve evler kauderle sirtir? Bu evler köyün meresinde bulunmaktadırlar? Diğer evlerle aralarında farklar var mıdır? Bu evler hiç onarılmış mıdır?
- 15 - Evlerin pencere, kapı ve havas gibi kusurları hangi yöne bakılmaktadır? Böyle belirli bir yön varsa, bunun sebebini 13. maddedeki a,b,c,d,e,f maddelerine göre değerlendiriniz.
- 16 - Ev tabanı neden nasıl yapılmıştır? Taban kısmı düzleştirilmiş midir? Adu veya sakağa nazaran ev tabanının durumu nasıldır? Onlardan yüksekte midir, alçakta mıdır? Tabana döşeme yapılmış mıdır? İkinci katta zemini neden yapılmıştır? Burada ne gibi malzeme kullanılmıştır?
- 17 - Köy evlerinin taban şekilleri nasıldır? Köyde kaç tane kare, dikdörtgen, daire, beşgi taban biçimli ev vardır. Taban şekli bakımından hiçbir münazaama şekil özelliğini göstermeyen evler mevcut müdür? Kaç tane? Köy evlerini taban şekilleri bakımından taş, adan, kerpîç, tahta ... oluşlarına göre kusurlara ayırınız ve bunların sayılarını belirtiniz.
- 18 - Ambar, kiler, samanlık, ahır gibi yerler evlerden ayrı bir yerde mi bulunmaktadır? Nerelerde? Bu yapılar evlere bitişikse bitişik mi yerleri evin ne tarafındadır?
a) Ahır: Penceresi varmıdır? Penceresinin şekli, ölçüleri, yönü? Ahırın şekli? Ahırda hangi hayvanlar bulunmaktadır? Ahırda ne gibi teşkilât vardır? bunların şekil ve özellikleri?

- b) Samanlık: Yapılışı, eb'adı, kapısı, pencereleri, tavanı, tabanı? Samanlığa saman nereden atılır? Samanlıkta otların yığılış tarzı?
- c) Ambar veya kiler: Yapılışı, ölçüleri, özellikleri, tabanı, tavanı?
- 19 - Hela evin neresindedir? bahçede midir? damda mıdır? Yerden yüksekte midir? kapısı hangi yöndedir? neden yapılmıştır? Şekli? eb'adı? Helâdan kaç aile istifade eder? Bir evde kaç helâ vardır? Helânın üstü açık mıdır? Kapasız helâ var mıdır? Helâlarda septik çukuru var mıdır? Pislik ne yapılır?
- 20 - Evlerin iç ve dış kısımlarına süsleme yapılmakta mıdır? Süsleme, ağaç, taş, tuğla, kerpiç , çamur veya boya işçiliği yoluyla mı yapılmaktadır. Yapılan şekiller geometrik midir, hayvansal mıdır? bitkisel midir?. Bu şekillerin etrafında toplandığı özel bir motif var mıdır? Köylü şekillerde simetriye önem vermekte midir? Köyde yıldızlama yoluyla süsleme yapılmakta mıdır? Süslemenin dinsel veya inançsal herhangi bir anlamı var mıdır?
- 21 - Evlerde ne gibi eşyalar kullanılmaktadır? Mutbak araçları, ziraat araçları, mobilyalar nelerdir? Bunların yapıları, şekilleri, ölçüleri? Ev eşyaları ile ilgili olarak ne gibi bir tabiki mülkiyet sistemi uygulanmaktadır? Evlerde yalnız kadın, erkek veya çocukların kullandıkları eşyalar var mıdır?
- 22 - Ev içinde veya dışında yapılmakta olan sinai faaliyetler? Bu faaliyetlerin zamanları?
- 23 - İnşaatlarda kullanılmakta olan malzemeler:
- a) Ağaç: Nereden, nasıl elde edilir? Bir ağaç nasıl, ne zaman ne ile boğulur? Boğulan ağaç ne kadar bekletilir? Bu işleri kimler yapar? Ağaçlar ne ile, nasıl, ne zaman kesilir? Ağaç kesme işinde daha ziyade kimler çalışır? Ayrıca, sırf ağaç kesme işinde çalışmakta olan bir sınıf türemiş midir? İnşaatla kullanılmak istenen ağaç hangisidir? Ağaçlar köye hangi vasıtalarla ve nasıl getirilir? Taşıma işinde kimler çalışır? Ağaç taşımayı takip eden zaman içinde herhangi bir toplanti veya eğlence yapılır mı? Ağaçlar hangi işlemlerden

sonra inşaatı elverişli bir hale getirilir? Nerede, kimler tarafından? Bu hususta ne gibi aletler kullanılır?

- b) Taş: Nereden, nasıl, ne ile, kimler tarafından elde edilir? Taş ocaklarının özellikleri nelerdir? Ocaklarda ne gibi aletler kullanılır? Aletlerin nasıl kullanıldığını anlatınız? Şartları ve şekilleri nelerdir? Taş, ev yaparken kendisi mi çıkarılır? Taş, toplandıktan sonra veya ocaklardan hangi vasıtalarla, nasıl ve ne zaman taşınır? Temel kazımından önce mi yoksa sonra mı taşınır? Taş kimler taşır? Taşınmada köylüler birbirlerine yardım ederler mi? Taş nerede ve ne zaman inşaatı elverişli duruma getirilir? Bu hususta ne yapılır? Taş kimler ve ne ile taşınır? Temel ve duvar taşlarının cinsi ayrı mıdır? Köşe taşları ne gibi bir inşaatla ilgili tutulur? Taşların türleri?
- c) Toprak: İnşaat için gerekli olan toprak nereden sağlanır? Nasıl ve ne ile sağlanır? Araçları nelerdir? Havya yapmak için kullanılan toprak ile damalarda ve sivalerde kullanılan toprak aynı yerden mi elde edilir? Toprakların makbul olanı var mıdır? Toprak, temel kazımından önce mi yoksa sonra mı inşaat yerine taşınır? Ne ile ve kimler tarafından taşınır? Bu hususta kullanılan araçlar nelerdir?
- d) Kerpiç: Kerpiç nerede hazırlanır? İnşaat yerinde mi yoksa belirli bir yerde mi? Kerpiç toprağı elenir mi? Ne ile Çamur, kim tarafından ve nerede yapılır? Ne kadar su ve toprak kullanılır? Kerpiç toprağına, başka maddeler konar mı? Bu hususta ne kadar su kullanılmaktadır? Çamur nasıl katılır? Ayakla, elle veya başka bir araçla? Karılar ve kıyama getirilen çamur hemen kalıplara dökülür mü? Çamur kalıplara ne ile taşınır? Kerpiç kalıpları nasıldır? Maddesi? Özellikleri? Ölçüleri? Kalıplarda çalışanlar kimlerdir? Kadın? Erkek? Kalıba çamur ne ile aktarılır? Kalıptaki fazla çamur ne ile alınır? Kalıp nasıl kaldırılır? Kalıpların altına gelen toprak nasıl alınmalıdır? Kerpiç kaç gün kurumağa terk edilir? Kuruyan kerpiç nasıl toplanır?
- e) Siva: Siva toprağı nereden çıkarılır? Siva toprağının özellikleri var mıdır? Bu toprak siva yapılırken elenir mi?

Siva toprağına saman gibi maddeler ilâve edilir mi? Sivanın yapılması ve duvara sürülmesi sırasında ne gibi aygıtlar kullanılır?

- f) Dam Toprağı: Nereden, nasıl ve ne ile elde edilir? Dam toprağının içine neler katılır? Bu toprak dama nasıl ne ile aktarılır? Bu hususta kullanılan araç ve gereçler nelerdir?
- g) Taban Toprağı: (f) deki sorular.
- h) Su: Nereden temin edilir? Su köyün neresindedir? Su inşaat yerine hangi vasıtalarla ulaştırılır? Taşıma işini kimler yapar? Kadınlar? Erkekler?
- ı) Kum: Kum, inşaatın hangi kısımlarında kullanılır? Gerekli kum nerelerden, nasıl ve hangi araçların yardımıyla elde edilir? İnşaat elverişli olan kumun özellikleri nasıldır? Kum inşaat yerine hangi araçlarla taşınır? Taşıma işini kimler yapar? Kum taşımada belirli bir zaman aranır mı?
- i) Kireç: İnşaat gerekliliği olan kireç nereden, nasıl ve ne ile elde edilir? İyi bir kirecin özellikleri nelerdir? Kireç, ocaklardan inşaat yerine nasıl taşınır? Kireç inşaatın neresinde kullanılır? Ham kireç, inşaat elverişli hale getirilmek amacıyla hangi işlemlere tabi tutulur? Bu hususta kullanılan araç ve gereçler nelerdir? Yakılan kireç nasıl bir usulle dindendirilir? Kireç kuyularının özellikleri nelerdir?
- k) Kiremit: Köyde kiremit yapılır mı? Kiremit fırınının özellikleri nelerdir? Fırın kimin elindedir? Çalışma şekli nasıldır? Kiremitlerin özellikleri? Kiremitler kaç mal olmaktadır? Kiremitler, dışardan temin edildiği takdirde, nereden satın alınmaktadır? Ne ile ve nasıl köye ulaştırılmaktadır?
- l) Çivi: İnşaat için gerekli çivi nereden temin edilmektedir? İnşaatın hangi kısımlarında hangi cins çivi kullanılmaktadır?
- m) Tuğla: Tuğla yerli ocaklardan elde ediliyorsa, ocakların durumu, çalışma tarzları nasıldır? Tuğlaların özellikleri? Tuğla nerelerde kullanılmaktadır? Nasıl? Tuğlanın maliyet fiyatı? Eğer tuğla, dışardan getiriliyorsa, nereden getirilmektedir ve nasıl?

- e) Cam: Cam nerelerde kullanılmaktadır? Köyde, daha çok, hangi cins camları tercih edilmektedir? Camın maliyet fiyatı nedir?

24 - Köyde kaç türlü duvar vardır?

- a) Kerpiç Duvar: Duvardaki kerpiçlerin örülmesi herhangi bir esasa göre mi olmaktadır? Ana ve kuzu kerpiçlerin duvardaki yerleri ile birbirlerine karşı durumları nasıldır? Derzler nasıl bağlanır? Duvarda kaç sıra kerpiç bulunmaktadır? Durumu şekille gösteriniz. Bir evin bütün duvarları aynı bir sisteme göre örülmüştür? Arada farklar varsa, bu farklar nelerdir? Kerpiçleri birbirine bağlamak üzere nasıl bir harç kullanılır? Duvarlardaki, kapı, pencere ve diğer açıklıklar nasıl meydana getirilir? Duvarların türlü yönlerden ölçüleri? Duvarların neresinde kereste kullanılır? Hatların şekli, cinsi ve eh'adları? Duvarın her iki yüzüne hatlı konular mı? Tavan kirişlerinin altında hatlı var mıdır? Hatların arasında ağaçla bağ yapılmakta mıdır? Duvarların daha nerelerinde hatlı vardır? Taş temelden kerpiçe geçilince hatlı kullanılır mı? Nasıl? Lentolar nasıl konur? Ne zaman konur? Duvarda kimler çalışır? Hususi işçi? İnşaat sahibi? Akrahalar? Komşular? Ortalama, duvarda kaç kişi çalışır? bir evin duvarı kaç günde bitirilir? Kadınlar duvarda çalışır mı? Ne yaparlar? Duvar yükseldikçe malzemeler yukarı nasıl verilir? Bu hususta ne gibi araçlar kullanılır? Dışarıdan iskele kurular mı? Duvarların eh'adı nedir? İki katlı evlerde ögü tarzı ile kerpiç sırası aynı mıdır?

- b) Ağaç İskeletli Duvar: Ağaç iskelet nasıl yapılır? Birbirlerine bağlanış şekilleri? İskeleti kimler yapar? Duvar yapımında kullanılan araç ve aygıtlar? Duvar tamamlandıktan sonra, duvarın iç ve dışına dik ağaç konur mu? Niçin? Ağacın adı? Eh'ad? Böyle duvarlar kaç günde biter? Oda duvarlarının yapılış tekniği dış duvardakilerin aynı mıdır? Duvar işçiliğinde kimler çalışır?

- c) Taş Duvar: Duvara konacak taşlar işlenir mi? Ne ile? Nasıl? Taş duvar nasıl örülür? Kötü taşların herhangi bir özelliği var mıdır? Bir duvar üzerinde ayrı ayrı iç ve dış

sıralı şekiller mevcut mudur? Harç? Nasıl konur? Taşların aralarındaki boşluklar nasıl doldurulur? Duvar nasıl yüksektir? Bu duvarların ortalama eb'adları? duvar yapımında kimler çalışır? İç duvarları? Duvarlarda pencere, kapı, dolap gibi boşluklar nasıl açılır? Taş duvarlardaki lento'ların durumu? Bu duvarlarda işçi olarak kimler çalışır? İçinde taş ve kerpiç kullanılan karışık duvarlar var mıdır? Bunların yapılmış şekilleri nasıldır?

- d) Odun Duvar: Bu gibi duvarlarda öz'ler nasıl üstüste konur? Nerelerinden kertiğe açılır? Nasıl? Ne ile? Bir katlı veya iki katlı öz evleri yapmak için duvarlarda ne kadar öz kullanılır? Özler arasındaki açıklık ne ile kapatılmaktadır? Bu duvarlarda kapı ve pencere boşlukları nasıl meydana getirilmektedir? Öz'lerin eb'adları? Öz duvarlarının ortalama ölçüleri? İç bölmeler nasıldır? Bu evlerde, taban ve tavan? Ev yapımında kimler çalışır?
- e) Ahşap Duvar: Duvar direklerinin her iki yüzüne çata veya dallar çakılmasıyla meydana gelen duvar şekli, köyde var mıdır? Çatalar arasındaki boşluğa ne doldurulur? Nasıl? Duvara sıva nasıl, ne ile yapılır? Duvarların ölçüleri? Bu gibi duvarların yapılmasında kimler çalışır?
- f) Tuğla Duvar: Tuğlaların duvarda tertip şekli? Bir ana duvarda kaç sıra tuğla bulunmaktadır? Ana duvar köşeleri birbirlerine nasıl bağlanır? Bu duvarlarda pencere, kapı, ocak, dolap gibi boşluklar ne suretle meydana getirilir? İç duvarlar ile ana duvarlar arasında ne gibi farklar vardır? Tuğla duvarların taş, kerpiç ve çamurla bir arada karışık bir örnek teşkil ettiği haller mevcut mudur? Tuğla duvarlarda çalışanların özellikleri nelerdir? Duvar yapımında hangi aletler kullanılır?
- 25 - Köyde evlerin üstü nasıl ve ne şekilde örtülür?
- a) Dam: Evin üstünü düz bir şekilde örten toprak yağınının özellikleri? bu hususta kullanılan malzemeler? Öz'lerin, pard'ların kuturları? Aralıkları? İşleniş tarzları? Duvara yerleştiriliş şekilleri? Kirişler taban ağacına mı, hatıl'lara mı

istinad eder? ÖZ'lerin dayandığı dikay veya yatay başka dayanaklar var mıdır? Bir damda ortalama kaç oz, kaç "pard" bulunur? Dam nasıl yapılır? Dam üzerine konan toprağı tutmak için, kizirlerin üzerine ne konur? İnce dallar? Saz demetleri? Hacı? Herhangi bir vasıta? Bunlar nereden, nasıl kinter tarafından temin edilir? Ne gibi işlemlere tabi tutulurlar? Bu hususta ne gibi aletler kullanılır? Öz ve pard'ların üzerine, yağların sızdırılmamak amacı ile konulan toprak kaç kattır ve kalınlığı ne kadardır? Bir kat? İnce iki kat? İnce ve dik meyilli bir tek kat? Bu iki katın üzerine tıva çekilmekte midir? Sivama toprağı ile dam toprağına özellikleri nelerdir? Damlara kat ve yağmur sularının sızmasını için ne gibi usullere baş vurulmaktadır? Dama tuzlu su dökülür mü? Tuzlu su nasıl hazırlanmaktadır? Dama tuzlu su nasıl akarlar? Hangi araçla dama serpilir? Tuzlu su dama yılda kaç defa, hangi mevsimlerde dökülür? Dama tuzlu su dökmenin zararları var mıdır? Dama tuzlu sudan başka toprağı döşüldüğü haller var mıdır? Bu toprağı özeldir? Toprak dama hangi araçla ve nasıl serilir? Bu işde kimler çalışır? Toprak serme işlemi ne kadar devsan eder? Dama tuzlu su veya toprak dökmenin devamlılık süresi ne kadardır? Yungu veya yuvak taş nedir? Yungu taş nereden elde edilir? Yungu haline nasıl ve kim tarafından getirilir? Yungu'ya çakanak üzere ne kullanılır? Dama kimler yungu larlar? Dama tamamen aktarıldığı haller var mıdır? Dam kaç yılda bir ve nasıl akarlar? Dam aktarılmasında kimler çalışır? Akarına süresi ne kadardır? Bu iş için ne gibi aletler kullanılmaktadır? Ortalama olarak bir dam toprak kaç kağın yüküne karşılıktır? Damlarda gübre var mıdır? Dam konuların duvarlara tecavüz eder mi? Dama sızma? Damlar, muhakkak meyilli mi olurlar? Bu meyil ne kadardır? Evlerden dama hangi vasıtalarla ve nasıl çıkar? Damlardaki karlar hangi vasıtalarla, kimler tarafından ve nasıl küdürür? Bunun için kullanılan özel aletler var mıdır?

- 5) Çatı Dam: Çatı nasıl yapılır? Duvarlar bitince, duvarların üstüne iç ve dış kızaklar atılır mı? nasıl? Daha sonra ne gibi işlemler yapılır? Tavan daktım genişliği odanın genişliği kadar mıdır? İvin direği ucereye çakılır? İvin kare veya

dikdörtgen oluşuna göre baba direği sayısı değişir mi? Baba direği ev uzunluğunun kaçta kaçdır? Baba direği üzerine makas çakılır mı? Nasıl? Kiremit neyin üzerine ve nasıl döşenir? Makas, oturtma, tavan dalı, asma makas, baba direği, mertek, aşk, dilme nedir? Evlerde tavan var mıdır? Özellikleri? Çatı yapımında ne gibi aletler kullanılmaktadır? Çatı inşaatında kimler çalışır?

- 26 - Kapı: Kapının şekli, boyutu? Kapı kasnağının maddesi ve niteliği? Kapı evin hangi cephesi üzerindedir? Bulunduğu duvarın neresindedir? Kapının eşiğe karşı seviye durumu? Kapı kanadının yapılaş şekli? Kapı kanadının kalınlığı? Kanada meydana getiren ağaçların vaziyeti? Bu ağaçlar birbirlerine nasıl bağlanmışlardır? Kapılar kaç kanatlıdır? Kapı kanadı hangi tarafa açılır? Kapı, güllap veya menteşe ile mi bağlanmıştır? Sokak, bahçe ve oda kapıları arasında farklar var mıdır?
- 27 - Pencere? Şekli? Boyutu? Kasnağı? Hangi maddeden yapılmıştır? Pencere evin hangi cephesi üzerindedir? Odalarda kaç pencere vardır? Penceresiz oda var mıdır? Sokağa bakan pencere ile avluya bakan pencere arasında herhangi bir fark mevcut mudur? Pencerelemin yerden yükseklikleri? Pencerelemlere cam takılması? Pencerelemler kaçar kanatlıdır? Kayma pencereler var mıdır? Varsa, bunların özellik ve yapılaş şekilleri? Kış esnasında camsız pencereler ne ile kapatılmaktadır? Pencerelemlerde parmaklık, kafes, kanat var mıdır? Bunların boyutları? Yapılışları? motifleri? Kanatlar pencereye ne ile tuturulmuştur? Kanatlar, evin içine mi, dışına mı açılırlar?
- 28 - Kapıların kitleniş şekilleri? Kilitler hangi maddeden yapılmıştır? Kilitlerin mekanizması? Kilit çevrede mi yapılmaktadır? Köyde tahta kilit var mıdır? Varsa, işleyiş ve yapılaş tarzı? Kapı içeriden nasıl kapatılır? Bu hususta kullanılan malzeme ve araç nedir?
- 29 - Ocak: Duvardaki yeri? Kapıya göre durumu? Şekli? Boyutu? Zemini? Yapılışı? Yönü? Ocakta ne gibi eşyalar bulunmaktadır? Ocağın yanında eşya koymak için yapılmış olan boşluklar var mıdır? Özellikleri? Ocak senede kaç defa temizlenir? evlerin neresinde ocak vardır? Bu ocaklar arasında yapılaş,

şekil ve kullanım bakımından farklar var mıdır? Köyde soba kullanılır mı? Sobalar nereden temin edilir? Bana? Şekli? Açığı? İşleyişi? Temizlenmesi? Bacanın damın dışında kalan kısmının şekli? Yapılış tarzı? Deliklerinin işlevi?

- 30 - Evin duvarlarına neler asılır? Onlardan yapılan süsler? Mısır asmağı? Soğan asmağı? Resim? Dua levhaları? Nazarlıklar? Mezarlık bütüflerinin resimleri? Bunların herbirinin duvarda özel yerleri var mıdır? Duvarda raf var mıdır? Duvarın nerecinde? Duvara nasıl tutturulmuştur? Rafın üzerine neler konur.
- 31 - Işık: Köyde aydınlatma şekilleri? Lamba? İdare? Elektrik? Başka bir vasıta? Ocak ışığı? Köyde hiçbir aydınlatma aracı kullanılmayan evler var mıdır? Uyku saati kaçır?
- 32 - Avlu: Her evin avlusu var mıdır? Şekli? Boyutları? Avlu duvarları evin hangi cephesindedir? Eve giriş Avludan mı olmaktadır? Avlu duvarları hangi maddeden ve nasıl yapılmıştır? Duvarın temelleri var mıdır? Avlunun içinde neler vardır? Avlunun zemini nasıldır?
- 33 - Köy evlerinin birbirlerine karşı duruşları nasıldır? Evler bitişik midir? Yoksa, yollarla bir-birlerinden ayrılmışlardır? Evler yakıştığına bakınca duvarlarıyla mı yoksa kendi duvarlarıyla mı temastadır? Evlerin köyde dağılım şekli nasıldır?
- 34 - Köydeki damların şekilleri? Kaç beşik dam, kaç topan dam, kaç karetili vardı? Beşik ve topan damların kaçında kiremit vardı? Teneke örtülü dam var mıdır?
- 35 - Ev yapılırken kapı maddesi seçimi yapılır mı? Evler senede kaç defa temizlenir?
- 36 - Ev ile ilgili âdet ve inanmalar?
- a) Yer seçimi ile ilişkili olanlar: Yeni bir ev nerede yapılır? Akrabalar müdahale eder mi? Yeni bir ev seçiminde tatbik edilen herhangi bir âdet ve inanma var mıdır? Yeni evin yerini kim seçer?
- b) Arsa ile ilişkili âdet ve inanmalar: Temelden kaplumbağa, tavşan, yılan, kırkayak çıktığı takdirde o arsa hakkında ne söylenir? Uğurlu? Uğursuz? Uğursuz bir hayvan arsada derhal öldürüldüğü takdirde arsanın uğursuzluğu geçer mi?

- c) Remil atmak suretiyle arsanın uğurlu olup olmadığı araştırılır mı?
- d) Temel açılacak yerin dört kenarına taş dizilerek arsanın tam ortasına rastlayan kısıma bardak konur mu? Konursa, ne gibi düşünce ile konulmaktadır? Daha sonra ne yapılır? Üç gün ard arda gelinerek taş yığınlarının bozulup bozulmadığına ve bardaktaki suyun azalıp azalmadığına bakılır mı? Taşlar bozulmuş, bardaktaki su azalmış olursa, bu durum neye yorulur? Uğursuzluğa mı? Benzer başka tatbikatlar var mıdır?
- e) Satın alınmak istenen veya üzerinde inşaat yapılmak arzu edilen bir arsanın uğursuz olup olmadığını anlamak amacıyla başvuru olan diğer bir tatbikat şekli var mıdır? Örneğin, Arsanın sahibi, bir kilo tuz aldıktan sonra, bir ay içinde başından fena bir olay geçip geçmediğini kontrol eder mi? Uğursuz addedilen bir arsada ev yapılır mı? Bu hususta bildiğiniz başka âdet ve inanmalar var mı? Temel ile ilgili âdet ve inanmalar:
- f) Temel belirli bir gün ve saatte çizilir mi? Niçin? Kim çizer? Sebebi? Temel açılırken dua okunur mu? Duayı kim veya kimler okur? Dua okunurken neler yapılır?
- g) Temel kazımına önce hangi köşeden başlanır? Temeli kim veya kimler kazar? Temel açılmasında yabancılar çalışır mı? Çalışmazsa sebebi nedir? Temele ilk kazmayı kim vurur? Niçin?
- h) İlk kurban ne zaman kesilir? İlk kazmadan önce? Sonra? Kurban belirli bir günde mi kesilir? Kurbanı kim keser? Nasıl? Bu sırada ne yapılır? Kurbanın kanı nereye akıtılır? Kurban eti ne yapılır?
- i) Temele ne konur? Gümüş eşya? Bakır para? Demir? Çelik? Öküz boynuzu? Erkek çocuğu saç? Buğday? Şeker? Tuz? Karcı otu? Yatır taşı? Dua kağıtları? Neden?
- k) Temele konan ilk taş nereden getirilir? Camiden? Yatırdan? Mezardan? Bu taşı temele kim koyar? Temelin neresine? Nasıl? Ne zaman? Bu sırada dua okunur mu? Tören hangi gün yapılır?

Eşik ile ilgili âdet ve inanmalar:

- Eşikte oturmak, yatmak doğru mudur? Eşik yontulur mu? Bu yasaklara bilhassa kimler dikkat eder? Kadınlar? Genç kızlar? Erkekler? Delikanlılar?
- Eşiğe basılır mı? Basılmaz mı? Niçin? Gelin eşiğe basarken: -Bastım kapısının eşiğini, Yılında koydum beşiğini . . . şeklinde bir tekerleme veya benzerlerini söyler mi?
- Eşikten geçerken önce hangi ayak atılır? Niçin? Eşikten önce sol ayakla geçilirse ne olur?
- Gelin eşiğin üzerine konan saban demirinin üzerinden atlatılır mı?

Kapı ile ilgili âdet ve inanmalar:

- Bir evden askere giden olursa sokak kapısı akşama kadar açık bırakılır mı? Neden?
- Gelin damat evine girerken kapıya ne sürer? Zeytin yağı? Sade yağ? İki kanatlı kapıların hangi kanadına yağ sürülmektedir? Nasıl? Bu sırada dua okunur mu? Oda kapısına yağ sürülür mü? Gelin yağı nereden temin eder?
- At, inek, merkep, öküz gibi hayvanlar satın alındığı takdirde, bu hayvanların tırnaklarına, ahır kapısına yağ sürülür mü? Niçin? Yağı kim sürer? Yağ sürme sırasında dua okunur mu?
- Nasibin gür olması için sabahları erkenden sokak kapısı açılır mı? Açık bırakılırsa, ne zaman kapatılır?
- Gelin damat evine girerken kapıyı kaç kere açar ve kapar? Niçin?
- Gelin sokak kapısından damat evine girerken başına ne atılır? Kabak çekirdeği? Para? Niçin?
- Gelin kapıdan geçerken eşiğe konmuş olan içi su dolu bakracı ayağı ile devirir mi?
- Ölü çıkan evin kapısı açık bırakılır mı? Ölüünün çıktığı evde genel bir temizlik yapılır, ev tütsülenir mi?

- t) Kapılara ne asılır? Mavi boncuk? At nalı? Niçin?
- k) Kapıda tutulan çocuk eşikten düşer mi?
Bu hususta daha neler biliyorsanız yazınız'
Ocak ile ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Ocağa su dökülür mü? Dökülürse ne yapılır?
- b) Ocakta yanan oduna ayakla dokunmak iyi sayılır mı?
- c) Sönmüş odunun tekrar yakılması halinde neye dikkat edilir?
Eğer odun, ters tarafından yakılacak olursa, evdeki hayvanların ters doğuracağına dair bir inanç var mıdır?
- d) Ocağın sağ bucağı ve sol bucağı kimlere aittir?
- e) Ocak ne zaman süpürülür? Ocağın külleri nereye atılır?
Çatı ile ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Çatının ağaçları konduktan sonra herhangi bir tören yapılır mı?
- b) Çatıya kırmızı veya yeşil bayrak asılır mı?
- c) Ev sahibi işçilere hediye getirir mi? Bunlar nelerdir? Bu sırada ustalar ne gibi hareket yaparlar? İşçiler birararada şu sözleri veya benzerlerini söylerler mi:?
- Bir ev yaptım yeşil çimene,
Allah nasip etsin Hinde Yemene,
Allah geçinmek versin cemi cümleye...
- Evle ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Evden askere giden olursa ev süpürülür mü? Ne zamana kadar ev temizlenmez? Niçin? Askere giden gencin annesi ne yapar? Dışarı çıkmadan uzun müddet evde kalmak zorunlu mudur?
- b) Evlere şeytan girmemesi için neler yapılır? Eve karcı otu mu serpilir? Başka otlar kullanılır mı? Duama yazılır? Bu duaları kimler yazar? Dualar nereye konur?
- c) Ev içindekileri büyü tutmaması için neler yapılır? Yılan, akrep, duaları neye yarar?
- d) Evde akrep, yılan ve tahta kurusu olmaması için neler yapılır? Dua levhaları mı asılır? Bu levhalar kimler tarafından ve evin neresine asılır?

- e) Evlerde uğurlu ve uğursuz addedilen yerler? Çamaşırılık? Bulaklılık? Hamaauluk? Bu gibi yerlerde ne gibi hususlara dikkat edilir? Şeytan ve cin garmaması için ne yapılır?
- f) Bir evde yarıdan getirilmiş olan malzeme bulamazsa o ev uğursuz sayılır mı?
- g) Köyde cinli, perili ve uğursuz sayılan evler var mıdır? Neden?
- h) Evlerde hangi günlerde temizlik yapılır? Neden?
- ı) Evlere asar değüncüsü için neler yapılır ve evin muhtelif yerlerine neler asılır?
- k) Yeni bir ev ile karalanan eve ne zaman ve hangi gün taşınır? Taşınmadan önce neler yapılır? Eve ekmele kulları bırakılır mı?
- l) Yeni girilen evlerde tatlı ziyafeti verilir mi? Niçin?
- m) Yeni taşınan bir evin uğurlu olup olmadığı nasıl anlaşılır?
- n) Yeni yapılan bir eve ilk girildiği sırada kurban kesilir mi? Bu kurbanın eti ne yapılır?
- Bu hususta bildiğiniz diğer âdet ve inancuları yazınız.